

УСРР у справі «нелегальної контрреволюційної організації церковників "Истинно-Православная Церковь"». Звинувачений у керівництві її київ. осередком, контрреволюц. діяльності та поширенні антирад. літ-ри.

02.01.1932 засуджений Постановою Колегії ОДПУ УСРР на 5 років таборів. Покарання відбував в Архангельському виправно-трудовому таборі, де помер на 2-му році ув'язнення. Похований на кладовищі «Новое» в м. Архангельську.

Осн. тв.: Слово в неделю 24-ю по Пятидесятнице // Учено-богословские и церковно-проповеднические опыты студентов Киевской духовной академии LXVI курса (1913 г.). – Вып. 11. – К., 1913. – С. 386–394.

Арх.: ІР НБУВ. – Ф. 304. – Дис. 2238; ЦДАГОУ. – Ф. 263. – Оп. 1. – Спр. 65744. – Т. 8, 13; ЦДАУК. – Ф. 711. – Оп. 1. – Спр. 9716, 9744, 9861; Оп. 3. – Спр. 3257; Оп. 1011. – Спр. 1704.

Опубл. дж.: Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1909–1910 учебный год. – К., 1910. – С. 138–139; Извлечение из журналов Совета Киевской духовной академии за 1912–1913 учебный год. – К., 1913. – С. 468–475, 657, 682–683; Отчет о состоянии имп. Киевской духовной академии за 1912–1913 учебный год // ТКДА. – 1914. – № 1. – С. 172, 175.

Літ.: Польский М. А., протопресвитер. Новые мученики российские : в 2 т. – Т. 2. – Джорданвилль; Нью-Йорк, 1957. – С. 169–170; Осипова И. И. «Сквозь огонь мучений и воду слез» : Гонения на Истинно-Православную Церковь : По материалам следственных и лагерных дел заключенных. – М., 1998. – С. 308; Соколовський О. К. Церква Христова, 1920–40 : Переслідування християн в СРСР. – К., 1999. – С. 83; Шкаровський М. В. Иосифлячество : течение в Русской Православной Церкви. – СПб., 1999. – С. 90, 94–95, 151, 366–367; Косик О. В. История сбора и распространения церковных документов (1920–1930-е гг.) (к постановке проблемы) // Вестник ПСТГУ. II : История. История Русской Православной Церкви. – 2010. – Вып. II : 3 (36). – С. 49, 59, 62; Священноисповедник Дмитрий, архиепископ Гдовский. Сподвижники его и страдальцы. Жизнеописания и документы / сост. Л. Е. Сикорская. – М., 2008. – С. 150, 166, 490; Иванов Дмитрий Николаевич // Новомученики и исповедники Русской Православной Церкви XX века : [База данных ПСТГУ]. – Режим доступа: http://kuz3.pstbi.ccas.ru/bin/nkws.exe/ans/nm/?NYZ9EJxGHoxITYZCF2JMTcmZsS8iVu1Zfi0ifOKheCxyUC1Zc8qXdOjgsOcg68efc8GVeCaZ608Bfe8idG7yV8Kfc5tjPaYiAHY*. – Назва з екрана.

В. В. Яковчук, священник

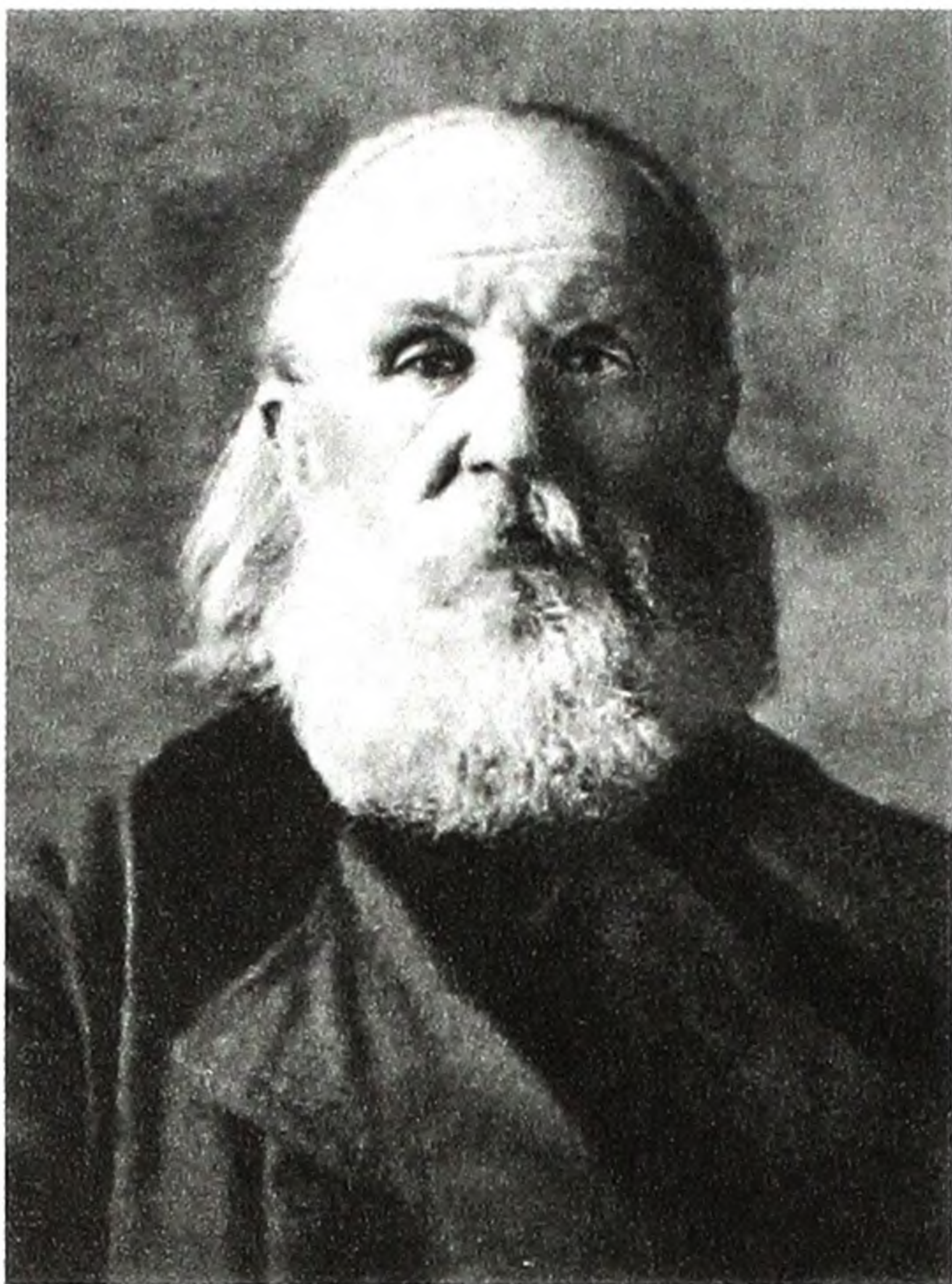
ІГНАТЕНКО Дмитро (Димитрій) Феофанович [рос. Игнатенко Дмитрий (Димитрий) Феофанович)] 11[23].02.1872–27.09.1935), священномученик, протоієрей, випускник КДА – священнослужитель РПЦ, церк. педагог.

Нар. у с. Агаймани Мелітопольського пов. Таврійської губ. (нині – с. Фрунзе Іванівського р-ну Херсон. обл.) у сім'ї священника місцевої Свято-Варваринської церкви. Після закінчення Сімфероп. ДУ (1882–86) та Таврійської ДС (1886–92) навчався у КДА (1892–96), де здобув ступ. канд. богослов'я (ухвалу Ради КДА від 06.06.1896 затверджено митрополитом Київським і Галицьким Йоаникієм (Рудневим) 26.06.1896). Рукопис канд. твору «Сношения между восточными и западными епископами во время арианских смут» (рецензенти – проф. архімандрит Димитрій (Ковальницький) і доц. А. І. Булгаков) не зберігся.

Після закінчення КДА був призначений (з 24.09.1896) викладачем Закону Божого і географії Сімфероп. ДУ; з 02.04.1897 до 01.01.1898 обіймав посаду викладача свящ. історії, катехізиса та церк. уставу.

04.02.1898 рукопокладений єпископом Таврійським і Сімферопольським Михаїлом (Грибановським) у сан ієрея та призначений законовчителем Кушниковського дівочого ін-ту і настоятелем інститутської Захаріє-Єлизаветинської церкви у м. Керчі. Був членом Керченського відділення Таврійської єпархіальної училищної ради. На громадських засадах викладав Закон Божий у недільних школах при Свято-Троїцькому соборі та Керченському жін. благодійницькому тов-ві.

У вересні 1901 переведений на посаду законовчителя Сімфероп. чол. гімназії та настоятеля її Олександро-Невського храму. Був членом Правління та скарбником гімназичного Тов-ва допомоги нужденним учням. Входяв до складу ради Таврійського єпархіального жін. уч-ща; впродовж багатьох років був діловодом Таврійської єпархі-

Димитрій
Ігнатенко

альної училищної ради. Згідно з ухвалою Св. Синоду від 05–13.06.1914 піднесений до сану протоієрея.

Після встановлення у Криму рад. влади залишався у м. Сімферополі. У 1921–22 завідував архієрейською канцелярією. З 1922 служив у Олександро-Невському кафедральному соборі. Проходив у справі т. зв. кримських церковників (Сімферополь, 05.11–01.12.1922), обвинувачених «в сокрытии церковных ценностей, сопротивлении при изъятии таковых, растрате церковного имущества и использовании религиозных предрассудков с целью противодействия изъятию ценностей на нелегальных собраниях». Попри бездоказовість звинувачень 01.12.1922 був засуджений Верховним Рев. Трибуналом Криму до 1 року позбавлення волі; амністований на честь 5-ї річниці Жовтневої революції.

Після закриття Олександро-Невського собору (грудень 1922) залишився без засобів до існування. У березні 1923 мав розпочати богослужіння у відновленій з ініціативи парафіян семінарській Олександро-Невській церкві, однак вже 10.03.1923 був заарештований співробітниками Кримського політ. управління за обвинуваченням «в контрреволюционных действиях, выразившихся в

поминовении церковных лиц, осужденных Соввластью и в использовании религиозного фанатизма темных масс для нарушения мира и спокойствия». Утримувався під вартою у Центр. виправному домі Сімферополя. Згідно із постановою НКВС Криму від 15.05.1923, як «политически неблагонадежный» був підданий адм. засланням до Катеринослав. губ.

30.09.1923 знову заарештований у м. Мелітополі (нині – Запорізької обл.). Обвинувачений у порушенні припису (якого не отримував) виїхати на проживання до Туркестану. У листопаді 1923 етапований до Туркестанської АРСР, де перебував на заслання протягом 2 років.

У 1925 повернувся до Сімферополя. Служив у Свято-Преображенській церкві на Старому християн. кладовищі. 11.05.1926 заарештований співробітниками ОДПУ Криму за обвинуваченням у тому, що у проповіді у Страсну суботу 01.05.1926 «призвал всех прихожан к христианскому милосердию» і закликав їх «ради Воскресшего Христа обратитъ свое внимание на братьев, томящихся в темнице, и по мере сил и возможности помочь им». Крім того, І. інкримінувалися нелояльне ставлення до політики відокремлення Церкви від держави і нелегальне керівництво «тихоновщиной во всекрымском масштабе». Того ж року засланий до Марійської АО (нині – Республіка Марій Ел РФ).

Звільнившись із заслання (07.05.1927), через заборону повертатися до Криму мусив оселитися у м. Мелітополі. Служив у Свято-Алексіївській церкві в с-щі Круча (півн.-схід. околиця Мелітополя). На поч. 1930-х голод і злиденність змусили дружину І. Єлизавету Юхимівну звернутися (за його згодою) по допомогу до закордонних благодійних організацій. Грошові перекази у розмірі 3–10 доларів та їх обмін на продукти у «Торгзіні» допомогли родині І. врятуватися від голодної смерті, однак стали приводом для чергового його арешту в червні 1935 та обвинувачення в «распространении фашистских

взглядом, предвещании войны и антисоветских проповедях». Утримувався у Мелітопольській тюрмі. Через різке погіршення стану здоров'я 09.09.1935 був госпіталізований до тюремної лікарні, де помер на 64-му році життя. Місце поховання невідоме.

Канонізований Ювілейним Архієрейським Собором РПЦ у 2000. Рішенням Св. Синоду УПЦ від 29.08.2001 зарахований до лику святих новомучеників та сповідників Запорізької єпархії. Пам'ять І. вшановують 14 (29) вересня та у Соборі новомучеників і сповідників Російських, Соборі Запорізьких святих, Соборі Кримських святих, Соборі святих КДА.

Арх.: ГДА СБУ. - Ф. 6. - Спр. 75912; ІР НБУВ. - Ф. 175. - № 1507; ЦДІАУК. - Ф. 711. - Оп. 3. - Спр. 2078, 2331, 2333, 2335.

Опубл. дж.: Извлечение из протоколов Совета Киевской духовной академии за 1895-1896 учебный год. - К., 1897. - С. 244-249, 308-311; Определения Святейшего Синода // ЦВед. - 1914. - № 26. - С. 320-321.

Літ.: Доненко Н., прот. Наследники Царства. - Кн. 2. - Симферополь, 2004. - С. 91-96, 389-438; Він же. Димитрий Феофанович Игнатенко // ПЭ. - Т. 15. - М., 2007. - С. 43-44; Димитрий Феофанович Игнатенко // Новомученики и исповедники Русской Православной Церкви XX века : [База даних ПСТГУ]. - Режим доступу: http://kuz3.pstbi.ccas.ru/bin/nkws.exe/ans/nm/?NYZ9EJxGHoxITYZCF2JMTdG6Xbu6cuqUseKheesUV8WgeC9Ue8YUZ8Kit80hfe8ctk*. - Назва з екрана.

М. Л. Ткачук

ІГНАТОВИЧ Павло Якимович (Йоакимович) [рос. Игнатович Павел Акимович (Йоакимович)] (1829-20.04[03.05].1917), випускник КДА - церк. педагог, освітянський діяч, редактор, видавець.

Нар. у Києві в сім'ї соборного протоієрея Свято-Вознесенського Флорівського жін. монастиря. Батько І., Йоаким Тимофійович (1783-1881), був вихованцем і вчителем КМА (1808-17), де викладав євр. мову; протягом багатьох років входив до складу Конференції КДА (1832-69); 21.03.1879 був обраний почесним членом КДА.

Здобувши середню освіту у КДС (1843-49), у 1849-53 І. навчався у КДА, яку закін-

чив зі ступ. магістра богослов'я і словесних наук (ухвалу Конференції КДА від 10.08.1853 затверджено Св. Синодом 22.05.1855). Випускний твір присвятив темі: «Святой пророк Малахия и книга его пророчеств» (рукопис зберігається у ІР НБУВ).

30.09.1853 призначений в. о. викладача цивільної історії та поєднаних із нею предметів КДС. 31.10.1853 затверджений на посаді викладача. Після запровадження нового статуту духовних семінарій (1867) викладав грец. мову (з 20.07.1868). Пед. діяльність поєднував з адм. роботою: був помічником інспектора (08.11.1858-31.08.1867), членом Пед. зборів (12.07-31.08.1867; 12.01.1874-17.10.1884), секретарем семінарського Правління (31.08.1867-14.11.1873), членом (14.12.1874-14.10.1875) і діловодом (15.10.1875-12.01.1877) будівельного ком-ту. 16.01.1876 був обраний інспектором КДС (затверджений на посаді указом Св. Синоду від 31.03.1876). Неодноразово виконував обов'язки ректора (13.07-01.09.1877; 15.06-01.09.1879; 30.06-15.08.1880). У 1860-х за сумісництвом обіймав посаду редактора газети «Киевские губернские ведомости» (05.07.1865-07.07.1868); як автор співробітничав із ж-лом «Руководство для сельских пастырей», що видавався при КДС (з 1887 виконував функції скарбника його редакції).

Прослуживши у КДС понад 30 років, 18.10.1884 звільнився з посади інспектора за станом здоров'я. Служив діловодом (31.10.1884-11.01.1886) і членом-діловодом (08.12.1886-26.02.1887) Київ. єпархіальної училищної ради. Поряд із діловодством і канцелярією ради опікувався організацією книжкового складу і забезпечення шкіл навч. літ-рою, оглядав церковнопарафіяльні школи у повітах Київ. губ. З 26.02.1887 призначений редактором створеного при раді й адресованого вчителям церковнопарафіяльних шкіл щомісячного ж-лу «Церковно-приходская школа» (виходив у Києві у 1887-1906), де поряд із офіц. документами, звітами, стат. відомостями друкувалися